

Nr 209.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av en del av lägenheten Rya Nabbe i Göteborg; given Stockholms slott den 15 mars 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 mars 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDEKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Malmberg:

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 november 1928 har *Göteborgs hamnstyrelse* gjort framställning om förvärvande för Göteborgs stads räkning av visst å en vid skrivelsen fogad kartkopia närmare angivet, kronan tillhörigt område av lägenheten Rya Nabbe i Lundby församling i Göteborg.

I särskilda den 15 december 1928 och den 27 februari 1929 avgivna utlåtanden i ärendet har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* anfört i huvudsak följande.

Fortifikationsdepartementet hade inhämtat yttrande i ärendet från marinförvaltningen, som i skrivelse till departementet den 3 december 1928 meddelat, att marinförvaltningen icke hade något att erinra emot en försäljning av ifrågasatt markområde under förutsättning, att detsamma komme att begränsas till det å kartkopian med mörkgrön färg belagda och av en bruten linje A-B-C-D-E-F-G-H-I-A omslutna området, samt att väg över området från en å Rya Nabbe befintlig landstigningsplats till en å Hisingen belägen skjutbana komme att tillförsäkras vid Nya varvet förlagda truppförband, varjämte ämbetsverket ansåge lämpligt, att återstoden av Rya Nabbe, efter den ifrågasatta försäljningens genomförande, överfördes från lantförsvarets till sjöförsvarets förvaltningsområde.

På förekommen anledning hade fortifikationsdepartementet i skrivelser till domänstyrelsen den 19 maj och den 8 september 1928 hemställt om meddelande angående styrelsens uppfattning rörande rätta sträckningen av gränsen mellan de under lantförsvarets och de under styrelsens förvaltning ställda delarna av Rya Nabbe. Domänstyrelsen, som uppdragit åt länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län att söka förebringa utredning i berörda hänseende, hade med skrivelse till fortifikationsdepartementet den 7 december 1928 med eget yttrande överlämnat följande handlingar, nämligen: skrivelse från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, yttranden från vederbörande lantmätare och överlantmätare samt utdrag av dels karta över hägnade gränser omkring inägor och beteshagar till kungsgården Stora Rödjan, upprättad år 1806 av J. L. Gyzander, dels ock karta över alla inägorna till $\frac{1}{2}$ mantal Rödjan och $\frac{1}{4}$ mantal Skarvik, kopierad år 1927 av distriktslantmätaren Karl Rydén.

I skrivelse till departementet den 20 februari 1929 hade domänstyrelsen vidare förklarat sig icke hava något att erinra mot ifrågasatt områdes försäljning.

Av förberörda handlingar samt av inom arméförvaltningen förvarade fastighetshandlingar hade fortifikationsdepartementet inhämtat i huvudsak följande.

Rya Nabbe torde av ålder hava varit en för sig bestående lägenhet, ehuru denna icke blivit såsom sådan antecknad i jordeboken. Kronans äganderätt till densamma torde emellertid stå utom allt tvivel. Under senare tid hade lägenheten ansetts ingå i kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Rödjan nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Skarvik nr 1 i Lundby församling i Göteborg. Vilken och huru stor del av Rya Nabbe, som vore underställd fortifikationsdepartementets förvaltning, hade icke med visshet kunnat utronas. Enligt domänstyrelsens uppfattning skulle till lantförsvaret höra allenast ägofigurerna 100—106 å förberörda av distriktslantmätaren Rydén år 1927 utfärdade kartutdrag, under det att kommissionslantmätaren K. Reenstierna vid en år 1909 verkställd uppmätning, kartläggning samt rågångsutstakning med rörläggning av Kungl. Maj:ts och kronans område vid Rya Nabbe uppgivit gränsen mellan de båda ämbetsverken underställda markområden sträcka sig »efter vallarnas yttersida eller framför dessamma befintliga gravar, vilket i huvudsak överensstämmer med de företedda kartorna över sedan äldre tider befintliga försvarsanläggningarna». Det för försäljning nu ifrågasatta området innehölle i areal omkring 30,650 kvadratmeter.

Efter därom mellan fortifikationsdepartementet och Göteborgs hamnstyrelse träffad överenskommelse hade värdering av området verkställts av en nämnd bestående av ryttmästaren Bernhard Grill, utsedd av departementet, och stadsingenjören A. Södergren, utsedd av hamnstyrelsen, samt överlantmätaren Karl Svabom, utsedd av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Göteborgs och Bohus län, den senare tillika värderingsnämndens ordförande. Enligt ett den 13 februari 1929 dagtecknat utlåtande hade värderingsnämnden åsatt markområdet ett värde av 1 krona 50 öre för kvadratmeter eller tillhopa 45,975 kronor.

På framställning från fortifikationsdepartementet hade Göteborgs hamnstyrelse i skrivelse till departementet den 21 februari 1929 för markförvärvet föreslagit följande villkor, nämligen: *att* priset för området bestämdes till det av värderingsmännen åsatta värdet eller 1 krona 50 öre för kvadratmeter, *att* tillträdet skedde den 14 mars 1930, *att* fastigheten försälldes fri från all in-tecknad gäld, *att* alla på fastigheten belöpande onera och skatter för tiden efter tillträdesdagen gäldades av köparen men dylika avgifter, som belöpte på tiden före tillträdesdagen, av säljaren, *att* med köpet förenade lagfarts-, lantmäteri- och andra kostnader skulle gäldas av köparen ensam, *samt att* köpet skulle gälla allenast under förutsättning, att detsamma bleve före den 1 juli 1929 av stadsfullmäktige i Göteborg godkänt.

För sin del finge fortifikationsdepartementet i ärendet anföra följande.

Något hinder för marinens vid Nya varvet förlagda truppförband att taga väg över det till försäljning ifrågasatta området torde icke komma att möta, men det av marinförvaltningen i förevarande hänseende föreslagna förbehållet syntes likväl böra intagas i köpevillkoren. Det av värderingsmännen föreslagna försäljningspriset syntes fortifikationsdepartementet skäligt. Emot de av Göteborgs hamnstyrelse föreslagna försäljningsvillkoren hade departementet intet annat att erinra, än att, enär fångeshandlingar rörande Rya Nabbe saknades, markområdet borde försäljas med den rätt Kungl. Maj:t och kronan ägde till detsamma.

Då, såsom förut framhållits, viss del av markområdet vore underställt fortifikationsdepartementets och viss del domänstyrelsens förvaltning, syntes inflytande försäljningsmedel böra till en del tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt till en del statens domäners fond. Då emellertid ovisshet rådde angående proportionerna mellan de olika delarna, syntes med fördelningen på de skilda fonderna böra anstå, intill dess särskild utredning därom blivit verkställd.

På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att det område av lägenheten Rya Nabbe, som å den förut omförmälda kartkopian vore belagt med mörkgrön färg och begränsat av linjen A-B-C-D-E-F-G-H-I-A, finge, med den rätt Kungl. Maj:t och kronan ägde till detsamma, försäljas till Göteborgs stad för ett pris av 1 krona 50 öre per kvadratmeter och på de villkor i övrigt, som av marinförvaltningen och Göteborgs hamnstyrelse föreslagits, ävensom att för området inflytande köpeskilling finge tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt statens domäners fond med belopp, som Kungl. Maj:t prövade svara mot lantförsvarets och domänstyrelsens andelar i området.

Av myndigheternas i ärendet avgivna yttranden synes framgå, att omförmälda till försäljning ifrågasatta område icke är erforderligt för något försvarsändamål i annat hänseende, än att vid Nya varvet förlagd personal har behov av att äga rätt till väg över detsamma från en å Rya Nabbe befintlig landningsplats till marinens å Hisingen belägna skjutbana. Enligt vad handlingarna i ärendet utvisa, är området i händelse av en försäljning till Göteborgs stad avsett att användas till hamnanläggning för eldfarliga oljor. Ur försvarssynpunkt torde det få anses önskvärt, att en dylik anläggning kommer till stånd. Med hänsyn härtill och då jag icke har något att erinra mot det försäljningspris, som av värderingsmännen åsatts området, finner jag mig böra tillstyrka, att detsamma må försäljas till Göteborgs stad.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till att kronan saknar fångeshandlingar rörande Rya Nabbe, torde, såsom av fortifikationsdepartementet framhållits, i den blivande köpehandlingen uttryckligen böra angivas, att området i fråga försäljes med den rätt, Kungl. Maj:t och kronan äger till detsamma. I enlighet med vad fortifikationsdepartementet hemställt, synes försäljningen böra ske på de villkor, som föreslagits av marinförvaltningen och Göteborgs hamnstyrelse.

Den för området inflytande köpeskillingen torde på sätt, som Kungl. Maj:t bör äga närmare bestämma, få fördelas mellan lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt statens domäners fond i proportion till lantförsvarets och domänstyrelsens andelar av området i fråga.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förut omförmälda, å en handlingarna i ärendet bifogad kartkopia med mörkgrön färg belagda och av linjen A-B-C-D-E-F-G-H-I-A omslutna område av den till kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Rödjan nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Skarvik nr 1 i Göteborgs stad numera hörande lägenheten Rya Nabbe må, med den rätt Kungl. Maj:t och kronan därtill äger, försäljas till Göteborgs stad för ett pris av 1 krona 50 öre per kvadratmeter och på de villkor i övrigt, som i det föregående angivits, samt

att köpeskillingen må, på sätt Kungl. Maj:t skall äga närmare bestämma, fördelas mellan lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål samt statens domäners fond i förhållande till lantförsvarets och domänstyrelsens andelar i området.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Alf Ewerlöf.